

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 50/2005(2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ «Ο ΛΟΓΟΣ»

Ημερομηνία Απόφασης: 22 Φεβρουαρίου, 2006

Ενώπιον: κ.κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, Νίκου Παπαμιχαήλ, Μαίρης Κουτσελίνη, Μαρίας Δωρίτη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη και Αλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του σταθμού πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 29(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7 (I) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 24(2)(ε)** και **32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

29(1) *«Οι σταθμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας».*

Οι πιο πάνω κανονισμοί αναφέρουν:

24(2) *«Οι πιο κάτω κανόνες ισχύουν στα δελτία ειδήσεων και στις ενημερωτικές εκπομπές: (ε) λαμβάνεται ειδική πρόνοια για ρεπορτάζ με θέμα*

τη βία εναντίον παιδιών, γυναικών ή ηλικιωμένων, που πιθανόν να προκαλέσουν φόβο, ώστε αυτά να προπαρασκευάζονται με ευαισθησία».

32(3) *«Απαγορεύεται –(α) Η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας».*

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **13.4.2005** έθεσε ενώπιον του σταθμού τις διερευνώμενες παραβάσεις για οποιεσδήποτε εξηγήσεις και / ή παραστάσεις σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της εν λόγω επιστολής και κάλεσε τους εκπροσώπους του σταθμού όπως δηλώσουν κατά πόσο επιθυμούν να παρευρεθούν κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Στην προαναφερθείσα επιστολή τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δε ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντηση του σταθμού.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις, οι οποίες τέθηκαν ενώπιον του σταθμού, εκτίθενται στα πιο κάτω υποστοιχεία 1 - 3:

1. Στις **17.11.2004**, μεταξύ των ωρών **20:10 και 21:10**, στο πλαίσιο του κεντρικού Δελτίου ειδήσεων του σταθμού που προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, **μεταδόθηκαν συγχρόνως σκηνές αρχείου και περιγραφή βιασμού ανήλικου κοριτσιού από τον πατέρα του**, κατά τρόπο που ήτο ενδεχόμενο να βλάψουν σοβαρά **τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη ανηλίκων**, κατά παράβαση του άρθρου **29(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του ρεπορτάζ που αφορούσε την είδηση για την δίκη ενός σάτυρου πατέρα που τον περασμένο χρόνο κατηγορήθηκε ότι βίασε την ανήλικη κόρη του, η δημοσιογράφος ανέφερε επί λέξει τα ακόλουθα:

«Πριν από ένα ακριβώς χρόνο, στις 17 του περασμένου Νοεμβρίου, η μικρή ζούσε τη πιο φρικτή εμπειρία σε μια ευαίσθητη ηλικία. Βρισκόταν στο δωμάτιό της και μελετούσε όταν σε κάποια στιγμή και ενώ η μητέρα έφυγε από το σπίτι, ο πατέρας της ζήτησε να τον ακολουθήσει στο υπνοδωμάτιό του. Η μικρή υπάκουσε, κι αφού της έβγαλε τα ρούχα και αφαίρεσε τα δικά του, της επιτέθηκε άσεμνα και την χάιδευε παντού. Η ανήλικη εκμυστηρεύτηκε το τι συνέβη σε συγγενικό πρόσωπο και η υπόθεση κατέληξε στην Αστυνομία...».

Επίσης, κατά τη διάρκεια του ρεπορτάζ μεταδόθηκαν πλάνα με την αλλοιωμένη εικόνα ενός ανήλικου κοριτσιού που έχει αγκαλιά την κούκλα του. Σε ένα πλάνο το κοριτσάκι φαίνεται να κλαίει ενώ ένα άτομο, προφανώς ενήλικας, το κρατάει στα χέρια του και το ανεβοκατεβάζει. Το εν λόγω πλάνο παραπέμπει τον τηλεθεατή σε πράξεις που ενδεχομένως να έγιναν ανάμεσα στον σάτυρο πατέρα και την ανήλικη κόρη του, ενώ είναι άσχετες με τη μεταδιδόμενη είδηση.

2. Στις **17.11.2004**, μεταξύ των ωρών **20:10 και 21:10**, στο πλαίσιο του κεντρικού Δελτίου ειδήσεων του σταθμού που προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, **μεταδόθηκε ρεπορτάζ με θέμα το βιασμό ανήλικου κοριτσιού από τον πατέρα του και περιγραφή του περιστατικού, το οποίο ήταν πιθανό να προκαλέσει φόβο και χωρίς να έχει προπαρασκευαστεί με ευαισθησία**, κατά παράβαση του κανονισμού **24(2)(ε)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **17.11.2004**, μεταξύ των ωρών **20:10 και 21:10**, στο πλαίσιο του κεντρικού Δελτίου ειδήσεων του σταθμού που προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, μεταδόθηκε **ρεπορτάζ με θέμα το βιασμό ανήλικου κοριτσιού από τον πατέρα του, με σκηνές αρχείου και συγχρόνως περιγραφή του βιασμού**, κατά τρόπο που ήτο ενδεχόμενο να βλάψουν **σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη ανηλίκων**,

κατά παράβαση του **κανονισμού 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Με επιστολή του ημερομηνίας **26.4.2005**, ο Δικηγόρος του σταθμού κ. Αριστ. Χατζηπαναγιώτου ανέφερε τα ακόλουθα:

«Το υπό εξέταση θέμα αφορά, ειδικότερα, τη μετάδοση ρεπορτάζ από τον Τηλεοπτικό Σταθμό των πελατών μας, με θέμα το βιασμό ανήλικου κοριτσιού από τον πατέρα του και περιγραφή του περιστατικού το οποίο, σύμφωνα με την έκθεση των γεγονότων της Αρχής, «ήταν πιθανό να προκαλέσει φόβο και δεν είχε προπαρασκευασθεί με ευαισθησία.»

Επίσης θέμα προς εξέταση αποτελεί και η ταυτόχρονη μετάδοση σκηνών αρχείου και η περιγραφή βιασμού ανήλικου κοριτσιού από τον πατέρα του κατά τρόπο που και πάλι, κατά την άποψη της Αρχής, ήταν ενδεχόμενο να βλάψουν σοβαρά «τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων».

Η θέση μας αναφορικά με το υπό εξέταση θέμα είναι όπως πιο κάτω:

*Θεωρούμε χρήσιμο να εξετάσουμε το πνεύμα των Κανονισμών **32(1) και(2)** σε συνδυασμό με την παράγραφο **(3)(α)** του ίδιου Κανονισμού, τον Κανονισμό **24(2)(ε)** και το άρθρο **29(1)** του Νόμου **7(1)/98**, όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα.*

*Ο Κανονισμός **32(1)** αναφέρει: «**Η προαγγελία και παρουσίαση οποιασδήποτε μη ειδησεογραφικής εκπομπής πρέπει να σταθμίζει την αρνητική επιρροή που μπορεί η εκπομπή να ασκεί στους ανηλίκους, αν προβληθεί εντός οικογενειακής ζώνης**».*

*Ο Κανονισμός **32(2)** αναφέρει: «**Μη ειδησεογραφικές εκπομπές που προβάλλουν εξευτελιστική ή βάνανση μεταχείριση ανθρώπων ή ζώων ή άλλη απαράδεκτη ή καταδικαστέα συμπεριφορά ή μηχανισμούς βίας δε μεταδίδονται εντός οικογενειακής ζώνης**».*

Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι σε οποιοσδήποτε εκπομπές οφείλουν οι Σταθμοί αφενός να σταθμίζουν την αρνητική επιρροή που μπορεί αυτές να ασκούν στους

ανηλίκους και αφετέρου να μην μεταδίδουν εκπομπές που προβάλλουν εξευτελιστική ή βάνανυση μεταχείριση ανθρώπων κλπ εντός οικογενειακή ζώνης, **αλλά επιτρέπεται η μετάδοση τέτοιων εκπομπών όταν αυτές είναι ειδησεογραφικές.** Και τούτο προφανώς γιατί το κοινό θα πρέπει να ενημερώνεται για τα γεγονότα που συμβαίνουν γύρω του.

Ο Κανονισμός **32(3)(α)**, για τον οποίο γίνεται λόγος περί πιθανής παράβασης του στην υπό εξέταση υπόθεση, έχουμε την άποψη ότι αφορά όλες τις άλλες εκπομπές εκτός των ειδησεογραφικών. Και τούτο γιατί, σε περίπτωση που ο νομοθέτης ήθελε να εντάξει σε αυτό τον Κανονισμό και τις ειδησεογραφικές εκπομπές, θα το ανέφερε ρητά, ξεκινώντας ίσως τη σύνταξη του Κανονισμού με τη φρασεολογία: **«Ανεξάρτητα από τα αναφερόμενα στις παραγράφους 1 και 2 πιο πάνω, απαγορεύεται η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης...»**

Η πιο πάνω θέση μας πιστεύουμε ότι ενισχύεται από τον Κανονισμό **24(2)(ε)**, ο οποίος αναφέρεται ειδικά στον τρόπο προετοιμασίας των ρεπορτάζ και έτσι δεν μπορεί να ισχυριστεί κάποιος ότι με την πιο πάνω αναφερόμενη θέση μας υποστηρίζουμε ότι κατά την προετοιμασία και προβολή των ειδησεογραφικών εκπομπών οι Σταθμοί θα πρέπει να είναι ανέλεγκτοι.

Το ερώτημα το οποίο δημιουργείται εύλογα είναι: πώς μπορεί κάποιος να διακρίνει που βρίσκονται τα όρια μέσα στα οποία πρέπει να κινηθεί, ώστε να προπαρασκευάσει με την πρέπουσα ευαισθησία ένα ρεπορτάζ; Είναι γεγονός ότι είναι πάρα πολύ δύσκολο αυτό να γίνει κατορθωτό, αφού δεν υπάρχει ειδικό μέτρο ή ειδική ζυγαριά που να καθορίζει το μέγεθος ή το βαθμό αυτής της ευαισθησίας.

Ακριβώς εδώ είναι που θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη η Αρχή και τους Κανονισμούς **32(1)** και **(2)**, μέσω των οποίων προφανώς ο νομοθέτης ήθελε να δώσει μια μορφή ελαστικότητας στην προετοιμασία και προβολή των ειδησεογραφικών εκπομπών. Πιστεύουμε ότι μέσα σ' αυτό το πνεύμα θα πρέπει να κριθεί και το υπό εξέταση ρεπορτάζ και να μην περιοριστεί στην εξέταση των γεγονότων της υπόθεσης σύμφωνα με τον Κανονισμό **32(3)(α)** και μόνο, αλλά να δώσει το απαιτούμενο βάρος και στους Κανονισμούς **32(1)** και **32(2)**.

Όσον αφορά το άρθρο **29(1)** του Νόμου, εισηγούμαστε επίσης ότι δεν υπάρχει παράβαση του άρθρου και για τους πιο κάτω λόγους:

Τα πλάνα με αλλοιωμένη εικόνα που μεταδόθηκαν στο πλαίσιο του ρεπορτάζ σε καμιά περίπτωση δεν παρέπεμπαν σε σεξουαλικές πράξεις, που

ενδεχομένως να έγιναν ανάμεσα στον σάτυρο πατέρα και την ανήλικη κόρη του. Αποτελούσαν πλάνα από τηλεοπτική ταινία, τα οποία απεικόνιζαν ένα κοριτσάκι, το οποίο δεχόταν ψυχολογική πίεση από κάποιο ενήλικα και βίωνε έντονες καταστάσεις μέσα στο περιβάλλον του. Η μετάδοση αυτών των σκηνών, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν απλά και μόνο για την αναγκαία οπτικοποίηση του ρεπορτάζ και για την αποφυγή μετάδοσης πλάνων που θα παρουσίαζαν υπαρκτά πρόσωπα, με όλους τους συνεπακόλουθους κινδύνους, θεωρούμε ότι δεν παραβιάζει καμιά πρόνοια του Νόμου. Τα ίδια δε πλάνα, έχουν χρησιμοποιηθεί επανειλημμένως από το Σταθμό των πελατών μας σε ανάλογες περιπτώσεις, χωρίς να γίνει ποτέ η οποιαδήποτε σύσταση από την Αρχή.

Εάν η Αρχή παρενέβαινε όταν προβλήθηκε για πρώτη ή και δεύτερη φορά η ίδια σκηνή και εξέφραζε την αντίθεση της, οι πελάτες μας, άσχετα αν είχαν άλλη άποψη, δεν επρόκειτο να επαναλάβουν την προβολή αυτής της συγκεκριμένης σκηνής.

Η μη παρουσίαση υπαρκτών προσώπων στο ρεπορτάζ, αλλά και η αλλοιωμένη εικόνα του άγνωστου κοριτσιού, όπως αυτή παρουσιάστηκε, αποδεικνύουν την υψηλή ευαισθησία με την οποία ετοιμάστηκε και προβλήθηκε το ρεπορτάζ.

Όσον αφορά το λεκτικό που χρησιμοποιήθηκε στο ρεπορτάζ, πιστεύουμε ότι δεν ήταν υπερβολικό ή ενοχλητικό, αλλά το απαραίτητα αναγκαίο για να αποδώσει τα πραγματικά γεγονότα και το μέγεθος τους.

Ενόψει των όσων αναφέρουμε πιο πάνω, εισηγούμαστε, με τον πρέποντα σεβασμό, ότι δεν αποδεικνύεται οποιαδήποτε παράβαση Νόμου ή Κανονισμού από μέρος του Σταθμού των πελατών μας».

Σημειώνεται ότι ο σταθμός δεν εξέφρασε την επιθυμία να παραστεί κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του σταθμού όπως έχουν εκφρασθεί από το Δικηγόρο του και έχουμε παρακολουθήσει με ιδιαίτερη προσοχή τη βιντεοταινία με το εν λόγω ρεπορτάζ και κρίνουμε ότι:

Στις **17.11.2004**, μεταξύ των ωρών **20:10 και 21:10**, στο πλαίσιο του κεντρικού Δελτίου ειδήσεων του σταθμού που προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, μεταδόθηκε **ρεπορτάζ με θέμα το βιασμό ανήλικου κοριτσιού από τον πατέρα της, με σκηνές αρχείου και περιγραφή του βιασμού, που ήτο ενδεχόμενο να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη ανηλίκων**, κατά παράβαση του **άρθρου 29(1)** (υποστοιχείο **1**) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(Ι) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και του **Κανονισμού 32(3)(α)** (υποστοιχείο **3**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 10/2000). Επίσης, το ρεπορτάζ **δεν είχε προπαρασκευαστεί με ευαισθησία και ήτο πιθανό να προκαλέσει φόβο στους ανήλικους τηλεθεατές**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 24(2)(ε)** (υποστοιχείο **2**) των προαναφερθέντων Κανονισμών. (Τα γεγονότα εκτίθενται στο υποστοιχείο 1 στη σελ. 3 της απόφασης).

Αναφορικά με την υπεράσπιση του σταθμού έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Σε ό,τι αφορά στον ισχυρισμό, ότι ο Κανονισμός 32(3)(α) αφορά όλες τις άλλες εκπομπές εκτός των ειδησεογραφικών, θεωρούμε ότι δεν ευσταθεί, καθώς εάν ο Νομοθέτης ήθελε με τον λόγω Κανονισμό να ρυθμίσει συγκεκριμένες εκπομπές, θα το προέβλεπε ρητώς.

Πέραν όμως τούτου από τη γραμματική και τελολογική ερμηνεία του συνόλου των προνοιών του Κανονισμού 32 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) και της ιεράρχησης των εδαφίων (1), (2) και (3) σαφώς συνάγεται ότι το εδάφιο 3 αναφέρεται σε όλες τις εκπομπές, ειδησεογραφικές και μη.

Ως προς τα πλάνα, τα οποία σύμφωνα με τον ισχυρισμό του σταθμού αποτελούσαν πλάνα από τηλεοπτική ταινία και η μετάδοσή τους δεν παραβίαζε καμία πρόνοια του Νόμου, θεωρούμε ότι ο συνδυασμός της διήγησης του περιστατικού του βιασμού της ανήλικης και της προβολής των εν λόγω πλάνων,

μπορούσε να αλλοιώσει, ίσως και ανεπανόρθωτα στο μυαλό του ανήλικου τηλεθεατή, την εικόνα του πατέρα που προσεγγίζει με αγάπη το παιδί του και να την ταυτίσει με αυτή του σάτυρου πατέρα που θέλει να κάνει κακό στο παιδί του.

Λόγω της ιδιαιτερότητας του θέματος, ο σταθμός όφειλε να προπαρασκευάσει το συγκεκριμένο ρεπορτάζ με τη όλη την ευαισθησία που μπορούσε να επιστρατεύσει, με γνώμονα κυρίως, ότι το ρεπορτάζ επρόκειτο να μεταδοθεί εντός οικογενειακής ζώνης, την ώρα δηλαδή που οι ανήλικοι παρακολουθούν τηλεόραση.

Στη Κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα προς παρακολούθηση, ήτοι προγράμματα που περιέχουν σκηνές βίας, ερωτικές σκηνές, λεκτικό υλικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 05:30 το πρωί μέχρι τις 21:00 ή 22:00 το βράδυ, που ορίζεται σαν οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε εκπομπής επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δίδει ιδιαίτερη έμφαση στα πιο πάνω θέματα και στη τήρηση προνοιών της νομοθεσίας.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 29(1)** (υποστοιχείο **1**) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7 (I) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 24(2)(ε)** (υποστοιχείο **2**) και **32(3)(α)** (υποστοιχείο **3**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, έχει δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον σταθμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε αντίθετη περίπτωση, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

κ.π.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 50/2005(2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ «Ο ΛΟΓΟΣ»

Ημερομηνία Απόφασης: 14 Ιουνίου, 2006

Ενώπιον: κ.κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, Νίκου Παπαμιχαήλ, Μαίρης Κουτσελίνη, Μαρίας Δωρίτη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη και Αλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **22 Φεβρουαρίου 2006** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 29(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7 (I) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 24(2)(ε)** και **32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

29(1) «Οι σταθμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας».

Οι πιο πάνω κανονισμοί αναφέρουν:

24(2) «Οι πιο κάτω κανόνες ισχύουν στα δελτία ειδήσεων και στις ενημερωτικές εκπομπές: (ε) λαμβάνεται ειδική πρόνοια για ρεπορτάζ με θέμα τη βία εναντίον παιδιών, γυναικών ή ηλικιωμένων, που πιθανόν να προκαλέσουν φόβο, ώστε αυτά να προπαρασκευάζονται με ευαισθησία».

32(3) «Απαγορεύεται –(α) Η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας».

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ), είχε δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομηνίας **26.4.2006** κάλεσε τον σταθμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις εισηγήσεις και απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Με επιστολή του ημερομ. **28.4.2006** και θέμα «**Απόφαση της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ημερομηνίας 22.02.2006, σύμφωνα με την οποία η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης θεωρεί ότι υπάρχουν παραβάσεις του άρθρου 29(1) του Περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(Ι)/98, όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα και των Κανονισμών 24(2)(ε) και 32(3)(α) των Περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών**

(Κ.Δ.Π. 10/2000)» ο Δικηγόρος του σταθμού κ. Αριστ. Χατζηπαναγιώτου ανέφερε τα ακόλουθα:

«Πριν η Αρχή επιβάλει τις οποιεσδήποτε κυρώσεις σε βάρος του Σταθμού των πελατών μας, υποβάλλουμε εκ μέρους τους και τις πιο κάτω απόψεις:

Συμπληρωματικά των όσων εκθέτουμε στην επιστολή μας ημερομηνίας 26.04.2005, το περιεχόμενο της οποίας υιοθετούμε και επαναλαμβάνουμε για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, εισηγούμαστε όπως η Αρχή λάβει υπόψη και τα εξής:

*(α) Η ερμηνεία του **Κανονισμού 32(3)(α)** σε συσχέτισμό με τους **Κανονισμούς 32(1) και 32(2)**, εύλογα δικαιολογεί την θέση των πελατών μας, ότι δηλαδή το υπό εξέταση θέμα εμπίπτει στις ειδησεογραφικές εκπομπές, οι οποίοι ρυθμίζονται ειδικά από τους **Κανονισμούς 32(1) και 32(2)**.*

Κατά συνέπεια, οι πελάτες μας, καλόπιστα θεώρησαν ότι η ειδική αναφορά των προαναφερομένων δύο κανονισμών, ουσιαστικά διαχωρίζει τις ειδησεογραφικές εκπομπές από τα άλλα προγράμματα που προβάλλονται εκτός οικογενειακής ζώνης και τούτο ακριβώς λόγω του ότι ο νομοθέτης ήθελε να δώσει την ευχέρεια στα τηλεοπτικά μέσα να ενημερώνουν πληρέστερα και αντικειμενικότερα το τηλεοπτικό κοινό.

Επίσης θεωρούμε ότι ο νομοθέτης θέσπισε τους Κανονισμούς 32(1) και 32(2) ειδικά γιατί, ζυγίζοντας τα υπέρ και τα κατά της προβολής από τις ειδησεογραφικές εκπομπές παρόμοιων με το υπό εξέταση θέματα, κατέληξε στο ασφαλές συμπέρασμα ότι είναι προς το συμφέρον της κοινωνίας, αλλά και των ίδιων των ανήλικων να αποκαλύπτονται τέτοια φαινόμενα, γιατί προφανώς έτσι προστατεύονται από νοσηρούς εγκεφάλους, παρόμοιους με τον σάτυρο πατέρα που αναφέρθηκε στο ρεπορτάζ.

Και τούτο γιατί, όπως γνωρίζουμε, λίγα χρόνια πριν, ενώ συνέβαιναν παρόμοια τραγικά και ανόσια περιστατικά μέσα στην οικογένεια, εντούτοις δεν αποκαλύπτονταν, λόγω ακριβώς του συντηρητισμού και του τρόπου σκέψης και αντιμετώπισης από την κοινωνία τέτοιων φαινομένων. Τα θύματα ουσιαστικά εξαναγκάζονταν να υφίστανται τον ψυχικό και σωματικό πόνο και να περνούν το δικό τους Γολγοθά βουβά και μοναχικά, φοβούμενα μήπως εκτεθούν δημόσια.

Έτσι οι θύτες παρέμεναν ατιμώρητοι και συνέχιζαν τα ανοσιουργήματά τους και την κατάπτυστη συμπεριφορά τους.

Με την πρόοδο της κοινωνίας και την αλλαγή της νοοτροπίας απέναντι σ' αυτά τα φαινόμενα, τα θύματα άρχισαν να αποκαλύπτουν τέτοια εγκλήματα και οι θύτες να οδηγούνται στην Δικαιοσύνη και να αντιμετωπίζουν τις συνέπειες των πράξεών τους.

Ακριβώς είναι αυτόν το στόχο που εξυπηρετούν οι Κανονισμοί 32(1) και (2), όπως και άλλοι Κανονισμοί που δίνουν κάποιου είδους ελευθερία στα μέσα ενημέρωσης για να προχωρούν στη δημοσιοποίηση ανάλογων συμβάντων.

(β) Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι τα δελτία ειδήσεων των τηλεοπτικών μέσων, εξ ορισμού περιλαμβάνουν εικόνες. Η εικόνα που παρουσιάστηκε από το ρεπορτάζ του Σταθμού, στην προκειμένη περίπτωση, ήταν τέτοια που δεν αποκάλυπτε σε καμία περίπτωση τους εμπλεκόμενους στην υπόθεση και επιπλέον ήταν αλλοιωμένη και αρκετή μόνο για να εξυπηρετεί απλά το σκοπό της οπτικογράφησης του ρεπορτάζ και τίποτε άλλο.

(γ) Η εικόνα αρχείου που παρουσιάστηκε και μάλιστα αλλοιωμένη, προβλήθηκε από το Σταθμό δύο φορές προηγουμένως σε άλλα ρεπορτάζ και δεν υποδείχθηκε στο Σταθμό από την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης, σε καμία περίπτωση, ότι παρέβαινε οποιονδήποτε κανονισμό.

Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η καλοπιστία με την οποία ενήργησε ο Σταθμός και σ' αυτό το σημείο.

Για τους πιο πάνω λόγους, που ενδεικτικά και μη περιοριστικά αναφέρουμε, εισηγούμαστε όπως η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης, κατά την απόφασή της, εξαντλήσει το μέγιστο της επιείκειας της υπό τις περιστάσεις».

Η Αρχή έλαβε σοβαρά υπόψη την πιο πάνω γραπτή αγόρευση του σταθμού, ωστόσο δεν κάνει αποδεκτό τον ισχυρισμό του Δικηγόρου του, ότι είναι προς το συμφέρον της κοινωνίας να παρουσιάζονται γεγονότα με τον τρόπο που παρουσιάστηκαν στην υπό αναφορά υπόθεση. Η τιμωρία αφενός του θύτη και η ενθάρρυνση αφετέρου των θυμάτων να αποκαλύπτουν τα βάσανα που υπέστησαν, δεν επιτυγχάνεται ούτε με την περιγραφή, ούτε και με τα πλάνα που χρησιμοποίησε ο σταθμός. Αντιθέτως, τα συγκεκριμένα (περιγραφή και πλάνα)

ήταν δυνατό να ενοχλήσουν περισσότερο τους τηλεθεατές που υπήρξαν θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης και ταυτόχρονα, όπως έχει αναφερθεί στην απόφαση της Αρχής ημερομηνίας 22.2.2006, να φοβίσουν τους ανυποψίαστους ανήλικους τηλεθεατές και να αλλοιώσουν, ίσως και ανεπανόρθωτα στο μυαλό τους, την εικόνα του πατέρα που προσεγγίζει με αγάπη το παιδί του και να την ταυτίσουν με αυτή του σάτυρου πατέρα που θέλει να κάνει κακό στο παιδί του.

Κατ' επέκταση, η Αρχή δεν αποδέχεται τον ισχυρισμό, ότι η εικόνα που παρουσιάστηκε από το ρεπορτάζ του σταθμού *«εξυπηρετούσε απλά το σκοπό της οπτικογράφησης του ρεπορτάζ»*. Η εικόνα σε συνδυασμό με την περιγραφή της σεξουαλικής παρενόχλησης αλλοίωσαν την είδηση και τη μετέτρεψαν σε δραματοποιημένο σενάριο, διοχετεύοντας αμφισβητούμενα μηνύματα στο τηλεοπτικό κοινό.

Εν πάση περιπτώσει, η Αρχή θεωρεί ότι οι ειδήσεις και τα γεγονότα πρέπει να μεταδίδονται από τους σταθμούς στις πραγματικές τους διαστάσεις χωρίς να μετατρέπονται σε σενάρια ή να διανθίζονται με εικόνες και πλάνα άσχετα με το θέμα, ικανά να προκαλέσουν παρερμηνείες.

Σχετικά με την ερμηνεία του Κανονισμού 32(3)(α) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), η Αρχή έχει απαντήσει στην απόφασή της ημερομηνίας 22.2.2006.

Εν όψει των πιο πάνω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει να επιβάλει στο σταθμό το διοικητικό πρόστιμο των **2000 – Λ.Κ.** για τις παραβάσεις που έγιναν στις **17.11.2004** ως ακολούθως:

Για την παράβαση του **άρθρου 29(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7 (I) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) (υποστοιχείο 1), το διοικητικό πρόστιμο των **2000 – Λ.Κ.**

Για την παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο **3**), η Αρχή δεν επιβάλλει οιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνα του υποστοιχείου 1.

Για την παράβαση του **Κανονισμού 24(2)(ε)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο **2**), η Αρχή δεν επιβάλλει οιαδήποτε κύρωση και δεν έχει επιδράσει καθ' οιονδήποτε τρόπο στον καθορισμό του ύψους του διοικητικού προστίμου που επιβλήθηκε για την παράβαση του υποστοιχείου 1.

Ο σταθμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των **2000 – Λ.Κ.** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Κ.Π.